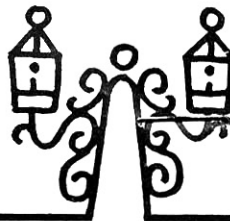

Ensi keskiviikkona lokakuun 3:nä on kulunut tasan 20 vuotta Oulun yliopiston ensimmäisistä avajaisista, sävyiltään, merkitykseltään ja puitteiltaan suurimmasta juhlasta, mikä koskaan on tässä kaupungissa järjestetty. Ovensa yliopisto oli avannut virallisesti syyskuun 1. päivänä, jolloin ensimmäiset muistaakseni 400:sta opiskelijasta olivat ilmoittautuneet Aleksanterinkatu 6:n vanhassa kivirakennuksessa eli "keskikoulussa", niin kuin vanhat oululaiset vielä silloin aivan yleisesti vanhaa koulutaloa nimittivät.

Kauan näitä tapahtumia oli odotettu, varsinkin jälkimmäistä ovien avaamista. Vanhimmat odottajat olivat odottaneet viidettäkymmentä vuotta, sillä se sinapinsiemen, josta Universitas Ouluensis syntyi, oli kylvetty jo vuonna 1917. Nyt opiskeltiin Pohjois-Suomen omassa Oulun yliopistossa kahdessa tiedekunnassa, filosofisessa ja teknillisessä, ja opettajainvalmistuslaitoksessa, joka jatkoi jo 1953 aloittaneen Oulun va. opettajakoulu-koulun työtä. Lisäksi määräsi laki Oulun yliopistosta, että myös lääketieteellinen tiedekunta oli aloittava välittömästi, niin, ja Pohjois-Suomen tutkimuslaitos. Edellinen kyllä aloittikin syyskuussa 1960, mutta jälkimmäistä saatiin

Panu Universitas

odottaa.

Perimätieto kertoo ja mene tiedä vaikka historiakin, että kun perintöprinssi Gustaf Adolf eli kansanomaisemmin Kustaa Aadolf 1600-luvun alussa matkusti Oulun kautta Baltiaan (ellei sitten ollut jo paluumatkalla), järjestettiin Oulun linnassa sellaiset kestit, että niistä riitti puhumista. Joskus myöhemminkin oli Oulussa juhliittu, milloin kuninkaita, milloin keisareita, milloin Franzénia, milloin Franzénin patsasta. Mahtavin juhla lie ollut Pohjanmaan radan eli Oulun rautatien valmistumisen kunniaksi järjestetty juhla lokakuussa 1886. Aihetta olikin ollut!

Avajaisjuhla lokakuun 3:nä 1959 ylitti kaikki aikaisemmat Oulun juhlat, mutta olipa tämän juhlan aihekin aikaisempia mahtavampi, oma yliopisto ja samalla todistetusti maapallon pohjoisin Universitas. Oli tasavallan presidentti seurueineen, oli kolme Suo-

men Akatemian jäsentä, kaksi yliopistonkansleria, täysi tusina yliopiston- ja korkeakoulujen rehtoreita juhlinnan kohteena olevan yliopiston omien rehtoreiden lisäksi, oli oma va. konsistori arvokkaine jäsenineen, oli omat professorit, heitä oli kymmenen, kaikki vielä "veeteitä" eli virkaatekeviä, oli kaksi vt. apulaisprofessoria, olivat ylioppilaat, lienevätkö olleet kaikki 400, tämä joukko akateemisena kulkueena, juhlamenojen ohjaajana joviaali jo tutuksi tullut va. vararehtori Aatto Kaljunen, yliairueena va. konsistorin jäsen, Oulun oma poika, professori Pekka Jauho, kaiken tapahtuvan faustahahmona, voimanpesänä häntä vanhempi Oulun koulun poika Pentti Kaitera, va. rehtori.

Todistamassa olimme me kaikki muut, nekin, joilla ei ollut kutsukorttia taskussaan. Oli yleisöä. Oli juhlatunnelmaa. Se oli NMKY:n suurhelin suuri hetki, eikä se ollut

pieni hetki Tuomiokirkollekaan, sillä vaikka tämä juhla ei ollut hengellinen, se oli hengen juhla. Piispa Heliövaara puhui.

Oulun yliopiston avajaisjuhla jäi historiaan vertauskuvallisuutensa vuoksi.

Oulun yliopisto aloitti silloin siinä "keskikouluksessa", Teatteritalossa, Ynnillä, Kontinkankaan parakeissa ja missähän vielä aloittikaan! Monta monta vuotta sen jälkeenkin saattoi oululainen, jolta vieras kadulla kysyi, missä Oulun yliopisto on, pyörähtää käsi ojossa täyskierroksen kantapäällään ja sanoa, että — tuolla! Eikä se ole tänäkään päivänä yhdessä paikassa eikä ole koskaan olevakaan vain yhdessä suunnassa, mutta niin kuin on valtava sen sisäinen ja sen sisällä olevien lukumääräinen kehitys, niin valtaisa on muutos myös ulkonaisesti. Mökeiksi jäävät niin Teatteritalovainaa kuin Svendelinin vanha kauppakartano ja jopa sitten vähän myöhemmin valmistunut nykyinen kasvatustieteiden tiedekunnan rakennus Kontinkaankaan ja Linnaamaan jättiläiskompleksien rinnalla. Mutta alemmuuskompleksista heidät kyllä vappautamme.

Onnea Oulun yliopistolle, viihtyköön siellä aina totuuden ja oikean tiedon etsimisen elävä ja elävöittävä henki!